

BEZROBOTNY

- Bezrobotny to osoba niezatrudniona (tzn. nie wykonująca pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego oraz umowy o pracę nakładczą) i niewykonująca innej pracy zarobkowej (tzw. nie wykonująca pracy lub nie świadcząca usług na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych), zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy – w przypadku osoby niepełnosprawnej, której stan zdrowia pozwala na podjęcie zatrudnienia, nieucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:
 - a) ukończyła 18 lat,
 - b) nie ukończyła 60 lat - kobieta lub 65 lat - mężczyzna,
 - c) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - d) po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
 - e) nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz.93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
 - f) nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,
 - g) nie złożyła wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej albo po złożeniu wniosku o wpis:
 - zgłosiła do ewidencji działalności gospodarczej wniosek o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia jeszcze nie upłynął,
 - nie upłynął jeszcze okres do określonego we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, dnia podjęcia działalności gospodarczej,

- h) nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego,
- i) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych (dotyczy to przychodów z innego tytułu niż zatrudnienie, inna praca zarobkowa, działalność gospodarcza, zasiłek lub inne świadczenie wypłacane z Funduszu Pracy, podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym),
- j) nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- k) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- l) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego,
- ł) nie podlega, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników.

NIE STANOWI PRZESZKODY DO NABYCIA ORAZ POSIADANIA STATUSU BEZROBOTNEGO:

- 1) wykonywanie przez wolontariuszy świadczeń odpowiadających świadczeniu pracy na zasadach określonych w przepisach o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jeżeli wolontariusz przedstawi właściwemu powiatowemu urzędowi pracy porozumienie z korzystającym,
- 2) odbywanie praktyki absolwenckiej na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. Nr 127, poz. 1052), jeżeli praktykant przedstawi właściwemu powiatowemu urzędowi pracy umowę o praktykę absolwencką.

CUDZOZIEMIEC MOŻE NABYĆ STATUS OSOBY BEZROBOTNEJ, JEŻELI:

- 1) jest obywatelem państw członkowskich Unii Europejskiej (Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania i Włochy),
- 2) jest obywatelem państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej (Islandia, Liechtenstein, Norwegia),
- 3) jest obywatelem państw, z którymi UE zawarła umowy o swobodzie przepływu osób (Szwajcaria),
- 4) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy,
- 5) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na osiedlenie się,

- 6) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich,
- 7) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 165, poz. 1170),
- 8) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej zgodę na pobyt tolerowany,
- 9) korzysta w Rzeczypospolitej Polskiej z ochrony czasowej,
- 10) udzielono mu ochrony uzupełniającej w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 11) jest członkiem rodziny obywatela polskiego, który uzyskał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo przebywają na podstawie wizy, o której mowa w art. 61 ust. 3 lub art. 71a ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, jeżeli przed wydaniem tej wizy posiadał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony.

ZASADY REJESTRACJI

- Bezrobotny lub osoba poszukująca pracy zgłasza się w celu dokonania rejestracji do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na stałe lub czasowe miejsce zameldowania, a jeżeli nie jest zameldowana - do powiatowego urzędu pracy, na którego obszarze działania przebywa.
- Rejestracja bezrobotnego, następuje w dniu przedłożenia **kompletu wymaganych dokumentów**, po wypełnieniu **karty rejestracyjnej** oraz po poświadczeniu własnoręcznym podpisem w obecności pracownika powiatowego urzędu pracy prawidłowości danych i oświadczeń zamieszczonych przez niego w **karcie rejestracyjnej**.
- Zarejestrowana osoba jest zobowiązana do niezwłocznego informowania powiatowego urzędu pracy o wszelkich zmianach danych w **karcie rejestracyjnej**.

DOKUMENTY NIEZBĘDNE DO REJESTRACJI

1. **Dowód osobisty** lub inny dokument tożsamości ze zdjęciem, np. paszport wraz z aktualnym potwierdzeniem o zameldowaniu na pobyt stały lub czasowy na terenie działania urzędu.
2. **Potwierdzenie meldunku** w sytuacji gdy osoba posiada zameldowanie na pobyt czasowy w powiecie białskim.
3. **Oryginał dyplom, świadectwa ukończenia szkoły** oraz zaświadczenia o uprawnieniach zawodowych.
4. **Oryginały świadectw pracy** z całego okresu pracy zawodowej:
 - w przypadku osób prowadzących **działalność gospodarczą** – zaświadczenie ZUS o opłacaniu składek oraz prawomocna decyzja o wyrejestrowaniu działalności gospodarczej,
 - osoby posiadające **wpis do ewidencji działalności gospodarczej, w okresie zawieszenia tej działalności** przedstawiają zaświadczenie z ZUS potwierdzające fakt zawieszenia.

5. Inne dokumenty niezbędne do ustalenia uprawnień do zasiłku:
 - książeczka wojskowa (w przypadku odbywania służby wojskowej),
 - zaświadczenie ZUS o okresie pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy,
 - zaświadczenie wykazujące okres pobierania zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego, świadczenia rehabilitacyjnego z wykazaną podstawą tych świadczeń,
 - w przypadku pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy (po 1996r.) należy przedłożyć **zaświadczenie potwierdzające wysokość osiąganego wynagrodzenia brutto z wyszczególnieniem każdego miesiąca,**
 - w przypadku świadczenia usług na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej lub innej umowy o świadczenie usług należy przedłożyć **zaświadczenie zawierające: okres wykonywania pracy, wysokość osiąganego wynagrodzenia, potwierdzenie odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy za każdy miesiąc świadczenia usług,**
 - **świadcstwo zwolnienia z zakładu karnego oraz dokument potwierdzający pracę i wynagrodzenie w rozbiu miesięcznym z zakładu karnego.**
6. **Aktualna decyzja z KRUS lub ZUS o prawie do renty rodzinnej** (dotyczy osób posiadających prawo do tego świadczenia).
7. **Aktualny nakaz płatniczy** (dotyczy osób posiadających gospodarstwo rolne i/lub ubezpieczonych w KRUS).
8. Numer PESEL i odpisy aktów urodzenia dzieci zgłaszanych do ubezpieczenia zdrowotnego po raz pierwszy.
9. W przypadku zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego niepracującego współmałżonka należy przedstawić jego dowód osobisty.
10. Orzeczenie o niepełnosprawności (dotyczy osób niepełnosprawnych).
11. Numer konta bankowego (dotyczy osób, które nabędą prawo do świadczeń).

DOKUMENTY NIEZBĘDNE DO PONOWNEJ REJESTRACJI

- dowód osobisty lub inny dokument tożsamości ze zdjęciem,
- potwierdzenie meldunku w sytuacji gdy osoba posiada zameldowanie na pobyt czasowy w powiecie bialskim,
- dokumenty dotyczące zmian zaistniałych od ostatniej utraty statusu bezrobotnego (np. dokumenty potwierdzające zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, dokumenty potwierdzające dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, dokumenty potwierdzające nabyte kwalifikacje itp.).

PRAWA BEZROBOTNEGO

BEZROBOTNY MA PRAWO:

- uzyskać pomoc w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia,
- uzyskać pomoc w zaplanowaniu indywidualnej ścieżki rozwoju zawodowego w celu doprowadzenia do podjęcia odpowiedniego zatrudnienia,
- korzystać z pośrednictwa pracy i usług EURES, w tym z aktualnych ofert pracy,
- korzystać z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej,
- uczestniczyć w zajęciach Klubu Pracy,
- uzyskać pomoc przy przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych,
- uzyskać informacje o możliwościach samodzielnego poszukiwania pracy w tym przez agencje zatrudnienia oraz o instytucjach wspierających w podjęciu działalności gospodarczej,
- uczestniczyć w giełdach pracy i targach pracy organizowanych przez urząd pracy,
- korzystać z bezpłatnych świadczeń zakładów opieki zdrowotnej w ramach ubezpieczenia zdrowotnego oraz zgłoszenia członków rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego,
- po spełnieniu odpowiednich warunków ustawowych – otrzymać zasiłek bezrobotnych,
- uzyskać dodatek aktywizacyjny z tytułu podjęcia pracy lub innej pracy zarobkowej w przypadku posiadania prawa do zasiłku,
- uzyskać zaświadczenie z urzędu pracy,
- odwoływać się od wydanych decyzji administracyjnych.

W SYTUACJI DYSPONOWANIA PRZEZ URZĄD PRACY ŚRODKAMI FINANSOWYMI NA PONIŻSZE FORMY WSPARCIA, BZEROTBOTNY MOŻE:

- skorzystać ze skierowania na szkolenie,
- uzyskać możliwość sfinansowania studiów podyplomowych,
- ubiegać się o udzielenie pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia,
- odbywać staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych,
- otrzymać jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- skorzystać ze skierowania do wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych,
- skorzystać ze skierowania do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- uzyskać skierowanie do pracy w ramach wyposażenia stanowiska pracy,
- uzyskać stypendium na kontynuację dalszej nauki w szkole ponadpodstawowej lub gimnazjalnej dla dorosłych albo w szkole wyższej w systemie studiów wieczorowych lub zaocznych, podjętej w okresie 12 miesięcy od dnia rejestracji,

- uzyskać refundację kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7,
- uzyskać refundację kosztów zakwaterowania lub kosztów przejazdu,
- ubiegać się o sfinansowanie kosztów egzaminu lub uzyskania licencji.

OBOWIĄZKI BEZROBOTNEGO

BEZROBOTNY MA OBOWIĄZEK:

- **zgłaszać się w powiatowym urzędzie pracy w wyznaczonych terminach** i na każde wezwanie, w przypadku zaś niestawiennictwa powiadomić w ciągu 7 dni o uzasadnionej przyczynie nieobecności,
- **informować urząd pracy w terminie 7 dni o wszelkich zmianach** danych zawartych w karcie rejestracyjnej, oraz zmianach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu samego bezrobotnego oraz członków rodziny,
- **powiadomić urząd pracy w ciągu 7 dni o podjęciu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, pozarolniczej działalności gospodarczej** lub wyjeździe za granicę oraz o zaistnieniu innych okoliczności powodujących utratę statusu bezrobotnego albo utratę prawa do zasiłku,
- **powiadomić PUP o udziale w szkoleniach lub stażach** organizowanych przez inne podmioty niż Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej, w terminie 7 dni przed rozpoczęciem szkolenia,
- **powiadomić PUP o zmianie przez bezrobotnego miejsca zamieszkania** skutkującą zmianą właściwości powiatowego urzędu pracy, oraz stawić się w powiatowym urzędzie pracy właściwym dla nowego miejsca zamieszkania w terminie 14 dni od dnia zmiany miejsca zameldowania,
- **powiadomić, jeżeli w okresie krótszym niż 10 dni przebywa za granicą** lub pozostaje w innej sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia zatrudnienia - wówczas osoba bezrobotna nie zostaje pozbawiona statusu bezrobotnego, zasiłek za ten okres nie przysługuje. Całkowity okres zgłoszonego pobytu za granicą oraz braku gotowości do pracy z innego powodu nie może przekroczyć łącznie 10 dni w okresie jednego roku kalendarzowego,
- **powiadomić PUP o czasowej niezdolności do pracy, w terminie 2 dni od daty wystawienia zaświadczenia lekarskiego** oraz dostarczyć to zaświadczenie w terminie 7 dni od dnia jego wystawienia - zaświadczenie powinno być wystawione na **Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej NIP: 537-19-98-082 na druku ZUS ZLA**. Nieprzedstawienie zaświadczenia w wymaganej formie (tj. druk ZUS ZLA) skutkuje pozbawieniem statusu bezrobotnego z pierwszym dniem niezdolności do pracy. Ponadto starosta pozbawia statusu bezrobotnego, który pozostaje niezdolny do pracy wskutek choroby lub przebywania w zamkniętym ośrodku odwykowym przez nieprzerwany okres 90 dni, przy czym za okres nieprzerwany uważa się również okresy niezdolności do pracy wskutek choroby oraz przebywania w zamkniętym ośrodku odwykowym w sytuacji, gdy każda kolejna przerwa między okresami niezdolności do pracy wynosi mniej niż 30 dni

kalendaryzowanych; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje z upływem ostatniego dnia wskazanego okresu 90-dniowego,

- **przyjmować propozycje odpowiedniej pracy, szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub** innej formy pomocy określonej w ustawie,
- na żądanie powiatowego urzędu pracy **poddać się badaniom lekarskim** mającym na celu ustalenie zdolności do podjęcia pracy lub udziału w innej formie pomocy określonej w ustawie,
- **składać lub przysyłać powiatowemu urzędowi pracy pisemne oświadczenie o przychodach w terminie 7 dni od uzyskania przychodu,**
- **zwrócić nienależnie pobrane świadczenia pieniężne.**

ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH

Okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej od dnia 01.01.2010 wynosi w powiecie bialskim oraz w mieście Biała Podlaska 6 miesięcy, z wyjątkiem:

- bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz posiadających jednocześnie co najmniej 20-letni okres uprawniający do zasiłku - 12 miesięcy,
- bezrobotnych, którzy mają na utrzymaniu co najmniej jedno dziecko w wieku do 15 lat, a małżonek bezrobotnego jest także bezrobotny i utracił prawo do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania po dniu nabycia prawa do zasiłku przez tego bezrobotnego, zasiłek przedłużany jest do 12 miesięcy,
- w razie urodzenia dziecka przez kobietę pobierającą zasiłek lub w ciągu miesiąca po jego zakończeniu, okres ten ulega przedłużeniu o czas, przez który przysługiwałby jej, zgodnie z odrębnymi przepisami, zasiłek macierzyński.

ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH PRZYSŁUGUJE ZA KAŻDY DZIEŃ KALENDARZOWY PO UPŁYWIE:

- 7 dni od rejestracji w urzędzie pracy,
- 90 dni od rejestracji, gdy w okresie 6 miesięcy przed rejestracją w urzędzie pracy osoba bezrobotna rozwiązała stosunek pracy (służbowy) za wypowiedzeniem lub na mocy porozumienia stron,
- 180 dni od rejestracji, gdy bezrobotny 6 miesięcy przed rejestracją w urzędzie pracy spowodował rozwiązanie stosunku pracy ze swej winy bez wypowiedzenia,
- 90 dni od rejestracji w urzędzie pracy w przypadku osób, które zawiesiły prowadzenie działalności gospodarczej,
- okresu za który bezrobotny otrzymał ekwiwalent lub odprawę jeżeli otrzymał przewidziane w odrębnych przepisach świadczenie w postaci jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop górniczy, jednorazowej odprawy socjalnej, zasiłkowej, pieniężnej po

zasiłku socjalnym, jednorazowej odprawy warunkowej lub odprawy pieniężnej bezwarunkowej,

- okresu za który bezrobotny otrzymał odszkodowanie jeżeli otrzymał odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę.

Przykład: Dnia 01.07.2011r. osoba rejestruje się w urzędzie pracy i nabywa status bezrobotnego. Po 7 dniach od rejestracji tj. 09.01.2011r. zostaje przyznane prawo do zasiłku. Wypłata świadczenia przekazywana jest na konto bankowe do 14 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nabyte zostało prawo do zasiłku.

BEZROBOTNY NABYWA PRAWO DO ZASIŁKU, JEŻELI:

- 1) nie ma dla bezrobotnego propozycji odpowiedniej pracy, propozycji stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, szkolenia, prac interwencyjnych lub robót publicznych,
- 2) w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania, łącznie przez okres co najmniej 365 dni:
 - był zatrudniony i osiągał wynagrodzenie w kwocie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy; w okresie tym nie uwzględnia się okresów urlopów bezpłatnych trwających łącznie dłużej niż 30 dni,
 - wykonywał pracę na podstawie umowy o pracę nakładczą i osiągał z tego tytułu dochód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - świadczył usługi na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, albo współpracował przy wykonywaniu tych umów, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę w przeliczeniu na okres pełnego miesiąca,
 - opłacał składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności lub współpracy, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota wynosząca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę,
 - wykonywał pracę w okresie tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - wykonywał pracę w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, będąc członkiem tej spółdzielni, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - opłacał składkę na Fundusz Pracy w związku z zatrudnieniem lub wykonywaniem innej pracy zarobkowej za granicą u pracodawcy zagranicznego w wysokości 9,75% przeciętnego wynagrodzenia za każdy miesiąc zatrudnienia (od dnia 01 maja 2004r. nie dotyczy pracodawców z państw Unii Europejskiej, Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii),

- był zatrudniony za granicą przez okres co najmniej 365 dni, w okresie 18 miesięcy przed zarejestrowaniem się w powiatowym urzędzie pracy, i przybył do Rzeczypospolitej Polskiej jako repatriant (cudzoziemiec narodowości lub pochodzenia polskiego, który przybył do Polski z zamiarem osiedlenia się na stałe i uzyskał zezwolenie właściwego organu),
- był zatrudniony, pełnił służbę lub wykonywał inną pracę zarobkową i osiągał wynagrodzenie lub dochód, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy.

DO 365 DNI, O KTÓRYCH MOWA WYŻEJ, ZALICZA SIĘ RÓWNIEŻ OKRESY:

- zasadniczej służby wojskowej, nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego, służby przygotowawczej, służby kandydackiej, kontraktowej zawodowej służby wojskowej, ćwiczeń wojskowych, okresowej służby wojskowej lub służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz zasadniczej służby w obronie cywilnej i służby zastępczej, a także służby w charakterze funkcjonariusza, o którym mowa w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin,
- urlopu wychowawczego,
- pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy lub służby, renty szkoleniowej oraz przypadające po ustaniu zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej albo zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, okresy pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego lub świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli podstawę wymiaru tych zasiłków i świadczenia, z uwzględnieniem kwoty składek na ubezpieczenia społeczne, stanowiła kwota wynosząca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę,
- inne okresy, za które były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, jeżeli podstawę wymiaru składek stanowiła kwota wynosząca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę,
- za które przyznano odszkodowanie z tytułu niezgodnego z przepisami rozwiązania przez pracodawcę stosunku pracy lub stosunku służbowego, oraz okres, za który wypłacono pracownikowi odszkodowanie z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia umowy o pracę.

Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnym zwolnionym z zakładów karnych i aresztów śledczych, zarejestrowanym w okresie 30 dni od dnia zwolnienia, jeżeli suma okresów, przypadających w okresie 18 miesięcy przed ostatnim pozbawieniem wolności oraz wykonywania pracy w okresie pozbawienia wolności wynosiła co najmniej 365 dni, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę przed pozbawieniem wolności oraz **50% minimalnego wynagrodzenia za pracę w okresie pozbawienia wolności. W przypadku pozbawienia wolności w okresie pobierania zasiłku, po zwolnieniu z zakładu karnego lub aresztu**

śledczego przysługuje prawo do zasiłku na okres skrócony o okres pobierania zasiłku przed pozbawieniem wolności i w trakcie przerw w odbywaniu kary.

Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnym zwolnionym z zasadniczej służby wojskowej lub okresowej służby wojskowej, jeżeli okres jej odbywania wynosił co najmniej 240 dni i przypadał w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy.

Prawo do zasiłku nie przysługuje bezrobotnym, którzy pobierali, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenie pielęgnacyjne.

DO OKRESU UPRAWNIAJĄCEGO DO ZASIŁKU, OD KTÓREGO ZALEŻY JEGO WYSOKOŚĆ I OKRES POBIERANIA, ZALICZA SIĘ RÓWNIEŻ:

- 1) okresy pobierania **gwarantowanego zasiłku okresowego**, okresy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w celu **przygotowania zawodowego młodocianych pracowników**, okres **zatrudnienia za granicą** osoby, która przesiedliła się do kraju **na warunkach repatriacji** w rozumieniu przepisów o repatriacji, oraz okresy **urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących, opiekujących się małymi dziećmi**, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych, a także okresy niewykonywania pracy przed dniem 8 czerwca 1968 r. stanowiące przerwę w zatrudnieniu spowodowaną opieką nad dzieckiem,
- 2) okresy **zatrudnienia obywateli polskich w byłej Niemieckiej Republice Demokratycznej i byłej Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej** na podstawie umów i porozumień międzynarodowych przypadające przed dniem 1 grudnia 1991r.,
- 3) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz okresy prowadzenia działalności pozarolniczej przebyte przed dniem 1 stycznia 1997r., jeżeli podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne lub zaopatrzenie emerytalne i Fundusz Pracy stanowiła kwota wynosząca co najmniej połowę wówczas obowiązującego najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników,
- 4) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przebyte przed dniem 1 maja 2004r. za granicą u pracodawcy zagranicznego w państwach Unii Europejskiej, Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii, za które były opłacane składki na Fundusz Pracy.

Zasiłki podlegają waloryzacji z dniem 1 czerwca o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w poprzednim roku.

W przypadku **udokumentowania** przez bezrobotnego okresu uprawniającego do zasiłku **po upływie 7 dni** od dnia zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy, jednak w okresie posiadania statusu bezrobotnego, prawo do zasiłku przysługuje od dnia udokumentowania tego prawa.

Przykład: W dniu 01.07.2011r. osoba rejestruje się w urzędzie pracy i nabywa status bezrobotnego bez prawa do zasiłku. W dniu 20.07.2011r. w/w osoba dostarcza do siedziby urzędu świadectwo pracy potwierdzające okres zatrudnienia przez 365 dni w ostatnim roku na pełny etat. Dokument ten uprawnia bezrobotnego do nabycia prawa do zasiłku od dnia jego złożenia w urzędzie pracy tj. od 20.07.2011r.

WYSOKOŚĆ ZASIŁKU BRUTTO WYNOŚI:

1) 761,40 zł miesięcznie w okresie pierwszych trzech miesięcy posiadania prawa do zasiłku;

2) 597,90 zł miesięcznie w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku.

Bezrobotnemu, który spełnił warunki konieczne do przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych i którego łączne okresy zatrudnienia, prowadzenia działalności (staż pracy), wynoszą:

- do 5 lat stażu pracy przysługuje zasiłek w wysokości 80% zasiłku podstawowego,
- od 5 do 20 lat stażu pracy przysługuje 100% zasiłku podstawowego,
- co najmniej 20 lat stażu pracy przysługuje 120% zasiłku podstawowego.

Bezrobotny, który utracił status bezrobotnego na okres krótszy niż 365 dni z powodu podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, pozarolniczej działalności lub uzyskiwania przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie **i zarejestrował się** w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny **w okresie 14 dni** od dnia ustania zatrudnienia, zaprzestania wykonywania innej pracy zarobkowej, prowadzenia pozarolniczej działalności, pobierania zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia, zaprzestaniu wykonywania innej pracy zarobkowej, prowadzenia pozarolniczej działalności lub osiągnięcia przychodu przekraczającego połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, **nabywa od dnia rejestracji prawo do zasiłku na czas skrócony o okres pobierania zasiłku przed utratą statusu bezrobotnego**. Przepis ten stosuje się odpowiednio w przypadku:

- powołania i zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej, nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego, służby przygotowawczej, służby kandydackiej, kontraktowej zawodowej służby wojskowej, ćwiczeń wojskowych, okresowej służby wojskowej lub służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz zasadniczej służby w obronie cywilnej i służby zastępczej;
- bezrobotnych odbywających szkolenia lub staże organizowane przez inny podmiot niż powiatowy urząd pracy.

UTRATA PRAWA DO ZASIŁKU

Bezrobotny traci prawo do zasiłku lub uzyskuje do niego prawo po określonym w ustawie okresie czasu gdy:

- **utracił** status osoby bezrobotnej;
- w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem w powiatowym urzędzie pracy **rozwiązał** stosunek pracy lub stosunek służbowy **za wypowiedzeniem** albo **na mocy porozumienia stron** (chyba że porozumienie stron nastąpiło z powodu upadłości, likwidacji pracodawcy lub zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy albo rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego za wypowiedzeniem lub na mocy porozumienia stron nastąpiło z powodu zmiany miejsca zamieszkania); **zasiłek przysługuje po okresie 90 dni** od dnia zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy;
- w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem się w powiatowym urzędzie pracy spowodował **rozwiązanie ze swojej winy stosunku pracy** lub stosunku służbowego **bez wypowiedzenia**; **zasiłek przysługuje po okresie 180 dni** od dnia zarejestrowania;

- **otrzymał** przewidziane w odrębnych przepisach **świadczenie** w postaci jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop górniczy, jednorazowej odprawy socjalnej, zasiłkowej, pieniężnej po zasiłku socjalnym, jednorazowej odprawy warunkowej lub odprawy pieniężnej bezwarunkowej; **zasiłek przysługuje po okresie za który otrzymał ekwiwalent, odprawę;**
- **otrzymał odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę; zasiłek przysługuje po okresie** za który otrzymał odszkodowanie;
- **pobiera** po ustaniu zatrudnienia świadczenie szkoleniowe.

OKRES POBIERANIA ZASIŁKU ULEGA SKRÓCENIU O OKRES:

1. oczekiwania na zasiłek (o 90 dni, o 180 dni),
2. otrzymania ekwiwalentu pieniężnego lub odprawy,
3. otrzymania odszkodowania za skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę
4. zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,
5. odbywania stażu lub szkolenia.

Bezrobotny, który nabył w Rzeczypospolitej Polskiej prawo do świadczeń z tytułu bezrobocia i udaje się do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa, z którym Unia zawarła umowy o swobodzie przepływu osób, w celu poszukiwania pracy, zachowuje prawo do tych świadczeń. Świadczenia te wypłacane są na zasadach określonych przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw Unii Europejskiej.

Okresy pobierania zasiłku wlicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych (np. wymiar urlopu wypoczynkowego) oraz okresów składkowych w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Okresów pobierania zasiłku nie wlicza się jednak do:

- 1) okresów wymaganych do nabycia prawa i długości okresu pobierania zasiłku,
- 2) okresu zatrudnienia, od którego zależy nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego,
- 3) stażu pracy określonego w odrębnych przepisach, wymaganego do wykonywania niektórych zawodów.

ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH PO PRACĘ ZA GRANICĄ

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, działając z upoważnienia Marszałka Województwa Lubelskiego, **zajmuje się przyznawaniem prawa do zasiłku osobom, które były zatrudnione w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii.**

Osoba bezrobotna ubiegająca się o świadczenie z tytułu bezrobocia ma prawo do uwzględnienia, w niezbędnym zakresie, okresów ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek przebytych w państwach UE, EOG (Europejski Obszar Gospodarczy, do którego należą Norwegia, Islandia i Lichtenstein) lub Szwajcarii na podstawie:

- **Dokumentu U1** potwierdzającego okresy zatrudnienia, ubezpieczenia lub pracy na własny rachunek przebyte w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
- **Formularza E 301** potwierdzającego okresy zatrudnienia lub ubezpieczenia przebyte w państwach należących do Islandii, Liechtensteinu, Norwegii lub Szwajcarii.

Osoba bezrobotna z prawem do zasiłku, zarejestrowana w urzędzie pracy przez okres co najmniej 4 tygodni, która chce poszukiwać pracy za granicą, może skorzystać z **transferu zasiłku dla bezrobotnych** do:

- Państw członkowskich Unii Europejskiej przez okres do 3 miesięcy z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy,
- Państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Norwegia, Islandia i Lichtenstein) lub Szwajcarii na okres do 3 miesięcy.

DODATEK AKTYWIZACYJNY

Dodatek aktywizacyjny jest świadczeniem pieniężnym uznawanym za rodzaj premii dla tych bezrobotnych, którzy są aktywni w poszukiwaniu pracy i podejmują zatrudnienie z własnej inicjatywy.

DODATEK AKTYWIZACYJNY PRZYSŁUGUJE BEZROBOTNEMU, KTÓRY POSIADA PRAWO DO ZASIŁKU, JEŻELI:

- 1) z własnej inicjatywy podejmie zatrudnienie lub inną pracę zarobkową (pracę w ramach umowy zlecenie lub umowy o dzieło),
- 2) praca ta będzie świadczona u innego pracodawcy, niż ten u którego był zatrudniony lub dla którego wykonywał inną pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny.

Dodatek aktywizacyjny wypłacany jest w trakcie zatrudnienia, przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek, gdyby nie podjął pracy.

Wysokość dodatku aktywizacyjnego wynosi do 50% zasiłku dla bezrobotnych.

Przykład: Bezrobotnemu przyznano prawo do zasiłku na okres 6 miesięcy. Jeśli podejmie on pracę po drugim miesiącu pobierania zasiłku to pozostaną jeszcze 4 miesiące, przez które zasiłek przysługiwałby gdyby nie podjęto zatrudnienia.

W powyższym przykładzie dodatek aktywizacyjny będzie przyznany na 2 miesiące od dnia złożenia wniosku czyli na połowę okresu niepobranego zasiłku.

Dodatek przyznawany jest na pisemny wniosek i przysługuje od dnia złożenia wniosku.

Wniosek można złożyć w urzędzie pracy:

- 1) osobiście,
- 2) za pośrednictwem innej osoby np. domownika,
- 3) listownie.

Do wniosku **załącza się umowę o pracę, umowę zlecenia lub umowę o dzieło**, niezbędną do ustalenia okresu przysługiwania dodatku aktywizacyjnego.

W przypadku wniosku złożonego osobiście lub za pośrednictwem osoby trzeciej, urząd pracy sporządza kopię dokumentu. W przypadku przekazania drogą listową zgodność z oryginałem kopii umowy potwierdza pracodawca lub zleceniodawca.

Podstawą wypłaty dodatku jest comiesięczne udokumentowanie zatrudnienia.

Jeśli pracodawca lub zleceniodawca **przedłuży wcześniej zawartą umowę**, należy pamiętać o przekazaniu do urzędu pracy kopii **nowej umowy** poświadczonej przez niego za zgodność z oryginałem. Jest to warunek dalszej wypłaty dodatku aktywizacyjnego. Jeśli umowa o pracę,

umowa zlecenie lub umowa o dzieło zakończy się w trakcie pobierania dodatku aktywizacyjnego należy niezwłocznie poinformować o tym urząd pracy.

Powiatowy Urząd Pracy obowiązany jest jako płatnik obliczać i pobierać w ciągu roku **zaliczki na podatek** dochodowy z tytułu wypłacanych świadczeń, w tym dodatku aktywizacyjnego. Zaliczkę tę zmniejsza się o ustawowo określoną kwotę.

Jeżeli bezrobotny podejmuje pracę i jednocześnie pobiera w urzędzie pracy dodatek aktywizacyjny powinien **poinformować pracodawcę, że otrzymuje świadczenie pieniężne w urzędzie pracy**. W oparciu o taką informację, pracodawca od wypłacanego wynagrodzenia będzie pobierał zaliczkę na podatek dochodowy w pełnej wysokości, nie dokonując jej zmniejszenia.

Po ustaniu prawa do dodatku aktywizacyjnego pracownik zobowiązany jest do złożenia pracodawcy oświadczenia na formularzu PIT-2, w którym potwierdzi, że nie otrzymuje już świadczeń pieniężnych z Powiatowego Urzędu Pracy.

W przypadku nie poinformowania pracodawcy i nie złożenia PIT-2 zarówno urząd pracy jak i zakład pracy, pomniejszą zaliczkę na podatek dochodowy i w związku z tym przy rozliczeniu rocznym podatku będzie zachodziła konieczność dokonania dopłaty podatku.

DODATEK AKTYWIZACYJNY NIE PRZYSŁUGUJE W PRZYPADKU:

- podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej u pracodawcy, u którego był zatrudniony lub dla którego wykonywał inną pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny,
- podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej za granicą Rzeczypospolitej Polskiej u pracodawcy zagranicznego,
- skierowania bezrobotnego przez powiatowy urząd pracy do prac interwencyjnych, robót publicznych lub na refundowane stanowisko pracy,
- podjęcia przez bezrobotnego własnej działalności gospodarczej.

NIENALEŻNIE POBRANE ŚWIADCZENIA

Za **świadczenia z tytułu bezrobocia** uznaje się zasiłek, stypendium stażowe lub szkoleniowe; jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej lub środki na założenie bądź przystąpienie do spółdzielni socjalnej.

Za nienależnie pobrane świadczenie pieniężne uważa się:

- świadczenie pieniężne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do jego pobierania, jeżeli pobierający to świadczenie był pouczony o tych okolicznościach,
- świadczenie pieniężne wypłacone na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd powiatowego urzędu pracy przez osobę pobierającą to świadczenie,
- zasiłek, stypendium lub inne świadczenie pieniężne finansowane z Funduszu Pracy wypłacone osobie za okres, za który nabyła prawo do emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli organ rentowy, który przyznał świadczenie, nie dokonał jego pomniejszenia,

- koszty szkolenia:
 - uprzednio uzgodniona należność przysługująca instytucji szkoleniowej,
 - koszt ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków,
 - koszty przejazdu,
 - koszty badań lekarskich,
 - koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń,
 w przypadku gdy osoba z własnej winy nie ukończyła szkolenia (nie dot. przypadku podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej),
- koszty przygotowania zawodowego dorosłych – w przypadku, gdy osoba z własnej winy przerwała program tego przygotowania lub nie przystąpiła do egzaminu kwalifikacyjnego, czeladniczego lub egzaminu sprawdzającego (nie dot. przypadku podjęcia pracy, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej),
- zasiłek wypłacony za okres, za który, w związku z orzeczeniem sądu, wypłacono wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy lub odszkodowanie z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę,
- świadczenie pieniężne wypłacone z Funduszu Pracy za okres po śmierci uprawnionego.

Osoba, która pobrała nienależne świadczenie pieniężne, jest obowiązana do **zwrotu kwoty otrzymanego świadczenia wraz z przekazaną od tego świadczenia zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składką na ubezpieczenie zdrowotne, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji**. W przypadku nie dokonania zwrotu w określonym terminie podlegają one ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Roszczenia bezrobotnych o wypłatę przysługujących zasiłków, stypendiów i innych świadczeń pieniężnych finansowanych z Funduszu Pracy **ulegają przedawnieniu** z upływem 3 lat od dnia spełnienia warunków do ich nabycia przez uprawnioną osobę.

Roszczenia powiatowego urzędu pracy o zwrot nienależnie pobranych świadczeń ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia ich wypłaty.

Roszczenia do należnych a niepobranych kwot zasiłków dla bezrobotnych i innych świadczeń finansowanych z Funduszu Pracy ulegają przedawnieniu z upływem 6 miesięcy od ustalonego dnia wypłaty.

Starosta w wyjątkowych sytuacjach ma możliwość:

- 1) odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty nienależnie pobranego świadczenia;
- 2) umorzenia, po zasięgnięciu opinii powiatowej rady zatrudnienia, nienależnego świadczenia w całości lub w części, jeśli wystąpiła jedna z przesłanek:
 - w postępowaniu egzekucyjnym lub na podstawie innych okoliczności lub dokumentów stwierdzono, że osoba lub podmiot, które pobrały nienależne świadczenia nie posiadają majątku, z którego można dochodzić należności,
 - dochodzenie należności mogłoby pozbawić osobę, która pobrała nienależne świadczenie albo osobę pozostającą na jej utrzymaniu niezbędnych środków utrzymania,
 - osoba, która pobrała nienależne świadczenie, zmarła nie pozostawiając majątku, z którego można dochodzić należności,
 - zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty nienależnie pobranego świadczenia przewyższającego wydatki egzekucyjne.